

חוברת כ"ב, ושיבה ס"ג

— הצעות לסדר-היום (אלון, בן-פורת, קשת, זיידל); הודעת יושב-ראש ועדת הכנסת (בן-פורת, אנקוריון, נסים); הודעת הממשלה בעקבות התקפת הטרור בנהריה (בן-פורת, רבין) —

הכנסת קשת וחבר-הכנסת זיידל; האם אתם מסכימים שהנושא יועבר לוועדת החוץ והבטחון?

בן-ציון קשת (הליכוד):
מסכים, אדוני.

הלל זיידל (המפלגה הליברלית העצמאית):
אני מסכים.

היו"ר מ. בן-פורת:

חברי הכנסת, לפנינו הצעה אחת: להעביר את נושא מאסר היהודים בברית-המועצות בקשר עם בן-קור הנשיא ניקסון במוסקבה לוועדת החוץ והבטחון. אני מעמיד הצעה זו להצבעה.

הצבעה

בעד ההצעה להעביר את הנושא
לוועדת החוץ והבטחון — רוב

נגד — אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת החוץ
והבטחון נתקבלה.

ד. הודעת יושב-ראש ועדת הכנסת

משה נסים (הליכוד):

מדוע יש צורך לקרוא החלטה זו מעל במת הכנסת?

ארי אנקוריון (יו"ר ועדת הכנסת):

אם אתה שואל, הריני מוכן להשיב לך. רצוננו הוא שהחלטות ועדת הכנסת, אשר ברובן משמשות תקדים, תיכנסנה ל"דברי הכנסת".

היו"ר מ. בן-פורת:

אני מכריז על הפסקה של חמש דקות עד לבוא של ראש הממשלה.

(ראש הממשלה י. רבין נכנס לאולם)

היו"ר מ. בן-פורת:

אני מכריז על ביטול ההפסקה.

היו"ר מ. בן-פורת:

רשות הודעה ליושב-ראש ועדת הכנסת.

ארי אנקוריון (יו"ר ועדת הכנסת):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, יושב ראש ועדת הכספים, חבר-הכנסת קרגמן, הביא היום לפני ועדת הכנסת שאלה-טענה שהעלה בוועדת הכספים חבר-הכנסת בן-מאיר, כי ההצעה ליצור סעיף הוצאה חדש, משרד ההסברה, חורגת ממסגרת הצעת חוק התקציב כפי שהועברה עליידי הכנסת לוועדת הכספים.

ועדת הכנסת דנה בעניין זה על-פי סעיף 94 לתקנון הכנסת, וזו החלטתה: "החלטת ועדת הכנסת מיום ה' בתמוז תשל"ד — 25 ביוני 1974. ועדת הכנסת מחליטה כי ההצעה ליצור סעיף הוצאה חדש, "משרד ההסברה", איננה חורגת ממסגרת הצעת חוק התקציב כפי שהועברה לוועדת הכספים עליידי הכנסת."

ה. הודעת הממשלה בעקבות התקפת הטרור בנהריה

היו"ר מ. בן-פורת:

עתה נשמע הודעה מפי כבוד ראש הממשלה.

ראש-הממשלה י. רבין:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, הכנסת עורכת היום את הדיון על הודעת הממשלה לסיכום ביקורו של נשיא ארצות-הברית בישראל, אולם הפיגועים הטרוריסטיים שאירעו בשבועיים האחרונים — האחד בקיבוץ שמיר על סף ביקורו של נשיא ארצות-הברית, והשני אמש בנהריה — מחייבים שהכנסת תתן דעתה לנושא הטרור.

בשני המקרים היו אלו חדירות מלבנון לשטחה של ישראל למטרת רצח השמו. במקרה שמיר חדרו המרצחים דרך הגבול היבשתי, ואילו במקרה נהריה

הגיעו בדרך הים. שתי הפעולות הללו הן חוליות בשרשרת רצופה של פעילות טרוריסטית, שאין להפרידן ממעשי הרצח והוועה בקריית שמונה ובמעלות. הרציחות מתבצעות על-ידי אירגוני מחבלים אשר שמות שונים להם, אך כולם מאוגדים באירגון לשיתוף רור פלשתינ אשר קיים זה עתה את ועידתו בקהיר. בשני מאורעות אלה נרצחו ארבע נשים, שני ילדים ונהרג חייל אחד. אני מביע מכאן את תנחומי לבני המשפחות של חללינו.

אם מישוה גורם שהרציחות הן מעשי ידי אירגונים קיצוניים בלבד, הרי באה הפעולה האחרונה בנהריה להפריך טיעון זה, שכן הסימנים מלמדים כי מרצחי נהריה פעלו לפי הוראות ה"פתח" שהיא זרוע של האירגון לשיחרור פלשתינ.

— הודעת הממשלה בעקבות התקפת הטרור בנהריה (רבין) ; הודעת הממשלה על ביקור נשיא ארצות-הברית בישראל (דיון) (בן-פורת, רימלט) —

כפי שאמרת בהודעתי בעת הצגת הממשלה בכנסת, נפעל בדחפיות לפתרון סוגיות של כלכלה ותכנה ובמיוחד באותן עירות פיתוח וישובים אשר בעיותיהם הכלכליות והחברתיות משולבות בבעיות הבטחון. אמרתי ואני חוזר ומדגישים היום שהפעולות לחיזוק היישובים חייבות להיות חלק בלתי-נפרד של תכנית סוציאלית כלכלית כוללת ולא רק תגובה שלאחר מעשה. אל נטעה לחשוב שניתן לשים קץ לטרור תוך זמן קצר. מלחמתנו נגד הטרור, גם אם תארך, תימשך ככל שיידרש הדבר. זוהי אחת מצורות ההתגוננות שנכפו עלינו. אנו נעמוד במאבק זה על קיומנו בכל ההחלטיות והתעוזה ובלי אשליות. עלינו להיערך לכך מבחינה בטחונית. אופרטיבית, מבחינה משקית ומורלית. רק בהיערכות שיטתית והחלטית נצליח להפחית את פגעי הטרור ולהתגבר עליו עד קצה גבול האפשר. אתמול סיירתי לאורך הגבול עם לבנון וביקרתי במשגב עם בקיית-שמונה, במושב אלקוש ובמעלות. התרשמתי מנחישות עמידתה של האוכלוסייה ואי-הרתיעה מפני סכנות הפגיעה של המחבלים. בכל מקום שביקרתי שמעתי את התביעה הצודקת לסייע ליושבי המקום כדי שיוכלו לסייע לעצמם ליטול חלק פעיל בהגנת ישוביהם במשולב עם כוחות הבטחון. הממשלה תעשה כל שביכולתה לשכלל את מערכת הבטחון בישובים. עתה שהמתיחות היא באזור הגבול הצפוני של הארץ, נעניק עדיפות בהכוונת המאמצים הבטיחוניים לאזור זה, לכל היישובים ולא רק לאלה שנפגעו.

לא אוכל אלא לחזור באוני ממשלת לבנון ולומר: לישראל אין כל עניין לריב עם לבנון. אדרבה, עניינינו הוא להיות עמה ביחסי שכנות טובה ולהגיע להסכם שלום. אך לבנון נעשתה בסיס מרכזי לפעולות אירגוני החבלה והטרור. על ממשלת לבנון מוטלת החובה ומלוא האחריות למנוע את פעולות האיבה המתוכננות והמבוצעות משטחה. אם לא כן, תישא לבנון באחריות המתחייבת מן הפעולות הטרוריסטיות אשר מקורן בשטחה. אני משוכנע כי ברשותה של ממשלת לבנון הכוחות הדרושים למנוע את הפעולות הטרוריסטיות משטחה. לצערי, עדיין אין סיימנים שממשלת לבנון אמנם פועלת בכך בשיטתיות וביעילות בהתאם לחובתה ולכוחה.

חברי הכנסת, אנו מדגישים פעם בפעם את האופי הבראברי, האכזרי, של הפעולות הטרוריסטיות, את הצמא לדם ללא הבחנה. יחד עם זאת איננו צריכים להתעלם מהמטרה המדינית המדויקת פעילות רצחנית זאת. המטרה העיקרית של אירגונים אלה היתה ונשארה — הקמת מדינה פלשתינאית על חרבות מדינת ישראל. עתה יש לנו סימנים מספיקים כדי לקבוע כי הפגיעים האחרונים הכולטים באכזריותם מכוונים לשינוי סיוכיים ותהליכים חיוביים באזורנו בתקופה זו לאחר הסכמי הפרדת הכוחות בין ישראל למצרים ובין ישראל לסוריה. אין ספק שהפגיעים באו למטרות של פרובוקציה. לשם כך מנצלים המחבלים את שטחה וחסותה של לבנון. הם מנצלים את סוכי המערך המדיני הפנימי בלבנון ואת חולשת רצונה של ממשלת לבנון; הם קוראים לסולידאריות כל-ערבית ורוצים לשמש מעין מצת להבערת אש גדולה ומתפשטת.

כוחות הבטחון עושים כל שביכולתם לחסום את הגבולות ולמנוע חדירות. הננו מודעים כי קשה ביותר להגיע לחסימה הרמטית במאה אחוזים. נעשים מאמצים שיטתיים בלבנון ואת חולשת רצונה של ממשלת לבנון, אך לא את כולן.

כוחות הבטחון, הצבא, המשטרה ושירותי הבטחון משפרים ומשכללים את שיטות עבודתם. בעת האחרונה ראינו צורך חיוני לארגן ולהמריץ ברחבי המדינה פעילות של גורמים אזרחיים, לקרוא לערות רבה יותר של יישובים, רשויות מקומיות ואזרחים. דבר זה מכניס למעגל הפעילות כוח-אדם רב יותר מכוח-האדם העומד לרשותנו בשרות כוחות הבטחון. הצבא והמשטרה יפעלו ככל הנדרש, במיוחד באזורי הספר, אך אין להסתפק בפעילות של כוחות הבטחון בלבד. נודעת חשיבות ראויה במעלה להיערכותו של כל יישוב, מושבה ועיר כנגד חדירה. גם אם מקרים אלו יהיו נדירים, אל נחזור לשגרה. חשיבותה העליונה של פעילות עצמית של היישובים, במשולב עם פעילות כוחות הבטחון, הוכיחה את עצמה באורח תכליתי ומשכנע ביותר בקיבוץ שמיר ובנהריה. בשני מקרים אלה היו האנשים מודעים לסכנה האפשרית, היו גידיים שיוכלו לשמש מופת של התמצאות ותגובה מהירה.

7. הודעת הממשלה על ביקור נשיא ארצות-הברית בישראל *

1. דיון

הכוחות, וכל זה כדי לייצב את הפסקת האש, למנוע שפיכות דמים, הרג וקטל, אבל שפיכות הדמים נמשכת. אדוני היושב-ראש, לפני שבוע לערך קראתי את תשובותיו של מוכרי המדינה האמריקני במסיבת עיתונאים שקיים בירושלים. מר קייסינג'ר ניסה להצדיק ובכשרון רב את הצורך של ישראל להסתגל "הסתגלות קשה ומכאיבה" למצב החדש שנוצר באזור ול-השלכותיו. אין עוד קיטוב. מאחורי ישראל עמדה עד כה ארצות-הברית ומאחורי הערבים — רוסיה; היום יש יחסים הרבה יותר "מורכבים". מר קייסינג'ר הסביר שהעם האמריקני מבין לרגישותו של העם היהודי, שהוא

היו"ר מ. בן-פורת :

חברי הכנסת, אנו ניגשים לדיון המשולב על הודעת הממשלה מלפני שבוע. רשות הדיבור לחברי הכנסת רימלט, ואחריו לחברי הכנסת זכין.

אלימלך רימלט (הליכוד) :

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, תוקפנות הדמים של אירגוני הטרור נמשכת. שוב נפל קרבנות טהורים: אשה, ילדים ולוחם. אירגוני החבלנים שאינם אלא הכוחות הבלתי-סדירים של מדינות ערב ממשקים באש ובקטל. מדינת ישראל הראתה יותר מרצון טוב, עשתה ויתורים למעלה מן הנחוץ כדי להפריד את